

huhtikuu 2020

Julkisen talouden ohjauksen käsitteitä

Julkisen talouden suunnitelma

Julkisen talouden suunnitelma (JTS) on hallituksen päätössiakirja. Se koostuu päätöksistä, jotka koskevat finanssipolitiikan linjaa, julkisen talouden kokonaisuutta ja julkisen talouden alasektoreita (valtionalous, kuntatalous, lakisääteiset työeläkelaitokset ja muut sosiaaliturvarahastot). Suunnitelman laadintaa ohjaa valtioneuvoston asetus julkisen talouden suunnitelmasta (120/2014), jonka taustalla ovat EU-säännökset. Hallitus laatii suunnitelman kautensa alussa neljäksi vuodeksi. Sitä tarkistetaan joka kevät, jolloin tarkastellaan seuraavia neljää vuotta.

Rahoitusasematavoite

Julkisen talouden suunnitelmassa asetetaan keskipitkän aikavälin tavoite julkisen talouden rahoitusasemalle. Rahoitusasema kuvaa julkisen talouden kokonaistulojen ja menojen erotusta. Rahoitusasematavoite asetetaan myös julkisen talouden alasektoreille (valtionalous, kuntatalous ja sosiaaliturvarahastot).

Valtionalouden kehyspäättös

Valtionalouden kehyspäättös on osa julkisen talouden suunnitelmaa. Valtionalouden kehyspäättös sisältää valtionalouden kehysäännön, joka rajoittaa menojen määrää valtion budjetissa. Lisäksi päätös sisältää hallituksen linjaukset valtion menoista ja veropolitiikasta.

Kuntatalouden rahoituskehys

Kuntatalouden rahoituskehys on julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskeva osa. Siinä asetetaan kuntataloudelle rahoitusasematavoite ja päätetään toimista tavoitteen saavuttamiseksi.

Kuntatalouden menorajoite

Kuntatalouden menorajoite asetetaan julkisen talouden suunnitelmassa osana kuntatalouden rahoituskehystä. Menorajoite on euromääräinen raja sille, kuinka paljon valtion toimet saavat lisätä kuntien menoja tai kuinka paljon valtion tulee vähentää kuntien menoja. Hallitus asettaa menorajoitteen hallituksen ensimmäisessä julkisen talouden suunnitelmassa koko vaalikaudeksi.

Kuntatalousohjelma

Kuntatalousohjelma sisältää julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevan osan ja syventää siinä esitettyä arviota kuntatalouden kehityksestä. Ohjelmassa arvioidaan rahoituksen riittävyttä kuntien tehtävien hoitamiseen (rahoitusperiaate). Lisäksi ohjelmassa tarkastellaan kuntatalouden kehitysnäkymiä ja valtion toimenpiteiden vaikutuksia kuntatalouteen kokonaisuutena, osana julkista taloutta ja kuntaryhmittäin.

Kuntatalousohjelma on lakisääteinen, ja se laaditaan valtion ja kuntien neuvottelumenettelyssä.